

lingvistika a literární věda, tedy, přesněji řečeno, její tradiční ryze filologické pojetí, podstatně narušily svou vnitřní oborovou integritu. Je zřejmé, že úkolem festschriftu je pracovně, kreativně oslavit jubilanta a nikoli experimentovat, ale takto by sborník a jeho stavba více odpovídaly niterným posunům ve filologii, zvláště když se jubilantka, jak víme, snažila syntetizovat obě varianty, tedy „čistou“ i „pragmatickou“.

Ivo Pospíšil

Znovu „Nezapomínejme ruštinu“

Vysloužilová, E.: Nezapomínejme ruštinu. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2004, 185 s., ISBN 80-244-0564-4

Na sklonku r. 2004 vyšlo ve vydavatelství UP v Olomouci druhé vydání učebnice osvědčené autorky mnoha vysokoškolských skript Evy Vysloužilové „*Nezapomínejme ruštinu*“. První vydání z r. 2000 (viz *Opera Slavica X*, 2000, 4) bylo totiž velmi brzy rozebráno, a to nejen olomouckými studenty.

Jedná se o moderní příručku ruské konverzace a základů translologie určenou vysokoškolským studentům ruštiny v počátečních ročnících bakalářského, příp. magisterského studia, nikoliv však začátečníkům, předpokládá se osvojení ruštiny alespoň na úrovni učebnice Raduga I a II.

Druhé vydání je podstatně přepracováno a doplněno tak, aby tematika vyhovovala rozšířenému zaměření bakalářského studia ruštiny na FF UP, které má nyní orientaci na hospodářskou, společensko-právní a turistickou oblast. K doplnění aktuálního lexikálního materiálu a poznatků současných ruských reálií využila autorka svého studijního pobytu v Moskvě na jaře roku 2004. Oproti prvnímu vydání je toto vydání opatřeno zvukovou nahrávkou na CD-romech vytvořenou opět rodilými mluvčími, která má z kvalitnit poslech a ústní projev a zároveň umožnit studentům pracovat s učebnicí samostatně.

Učebnice obsahuje deset konverzačních lekcí, které pokrývají tematicko-situační minimum pro studenta 1. ročníku, tj. základní situace, v nichž se ocitá nebo může ocitnout cizinec, který navštíví současné Rusko. Jsou to tato témata: Seznámení. Kontakt a etiketa. Cestování do zahraničí. V hotelu. V restauraci. Městská doprava. Město, exkurze po městě. Obchody, nákupy. U lékaře, v lékárně. Pošta. Jednotlivá témata jsou nenásilně a vtipně propojena osobou cizince - Čecha Ing. Petra Svobody, který pracovně navštívil současnou Moskvu.

Všechny lekce mají jednotnou strukturu, a to část nácvičnou a kontrolní, které jsou dále promyšleně členěny.

Nácvičná část je orientována nejprve na opakování, a to výslovnosti, včetně intonace, základní česko-ruské slovní zásoby (slov i frází) a dialogů. Následuje práce s textem (převyprávění, překlad do češtiny), osvojování nových dialogů (jednotlivých replik i jako celku), práce s reklamním textem a seznámení se základními formami písemného styku v administrativní a podnikatelské sféře k danému tématu, což je pro studenty bakalářské orientace zvláště důležité. Závěr nácvičné části tvoří vždy deset otázek k probrané tematice, z nichž převážná část nutí studenta k obsáhlejšímu odpovědím s vyjádřením vlastních názorů. U vybraných cvičení je vhodně využíváno zvukové nahrávky.

Kontrolní část je zaměřena na práci s monologickým i dialogickým textem (překlad z ruštiny do češtiny i z češtiny do ruštiny, převyprávění), přičemž při překladu z češtiny do ruštiny lze u označených cvičení využít klíče ze závěru učebnice. Tato část obsahuje také anekdoty a přísloví k lexiku probíraného tématu, jejichž význam má student vysvětlit a pokusit se najít pro jejich užití příhodnou situaci. Některé lekce jsou navíc vybaveny také písní, básní a křížovkou. V pokynech ke cvičením je průběžně kladen důraz na samostatnou práci studenta s učebnicí.

Každá lekce je ukončena poučením (v rámečku) o vybraném lexikálně-gramatickém jevu, který se v daném tématu vyskytl. Jsou to např. některé ustálené obraty, dále užití částic *неужели* a *разве*, příslovcí *теперь* a *сейчас*, zájmena *ничего* aj.

Závěr učebnice tvoří česko-ruský slovníček k překladovým cvičením (s. 157-174) a poněkud méně obsáhlý rusko-český slovníček (s. 175-185).

Kromě aktuální a živé slovní zásoby přináší učebnice také nejnovější a pro cizince velmi poučné poznatky z reálií současného Ruska. Jsou to jednak informace v textech, jednak názorné ukázky různých dokumentů, jimiž je každá lekce provázána. Jsou zde např. zobrazeny ruské navštívenky, telefonní karty, etikety různých výrobků, jízdenky moskevské městské hromadné dopravy (s označením ceny i data) nebo pokladní doklad o nákupu potravin, z něhož lze vyčíst současné ceny jednotlivých položek. Najde se zde rovněž bohatý materiál pro orientaci v Moskvě, např. plánky moskevského metra a centra Moskvy nebo přehled návštěvních míst v okolí Moskvy.

Učebnice je pěkně graficky vybavená a jako celek působí velmi svěžím a místy úsměvným dojmem. V jejím zpracování se odráží nejen vysoká odborná erudice E. Vysloužilové a vynaložené pracovní úsilí, ale také její osobní zainteresovanost na tom, aby učebnice byla poutavá a práce s ní aby bavila jak studenty, tak učitele.

Je to nesporně velmi zdařilé dílo, které lze přivítat a doporučit jako přínos pro další zkvalitnění výuky ruštiny.

Helena Flídrová

Нилогов, А. С.: Языковеды мира. Краткий библиографический справочник-указатель. Абакан, Хакассский государственный университет имени Н. Ф. Катанова, 2003. – 292 с.

Автором предлагаемого произведения является Алексей Сергеевич Нилогов, который числится студентом на русском отделении филологического факультета Хакасского государственного университета имени Н. Ф. Катанова в г. Абакан. Под руководством своего научного консультанта, доктора филологических наук, профессора кафедры русского языка Ю. Я. Бурмистровича он уже раньше составил и издал учебное пособие „Система тестовых заданий по дисциплине „Историческая фонемология цепи славянских языков, связанных отношениями „предок – потомок“, от праиндоевропейского в лице его протославянского диалекта до русского“ (Абакан, 2003). Это пособие является учебно-методическим изданием. Служит оно для повторения и закрепления пройденного учебного материала.